

NBA
Consultaties@nba.nl

Onze ref. MV/VK/ir

Amstelveen, 6 juni 2022

Betreft: Reactie consultatiedocument Handreiking Rapporteren in de sectie 'Controleaanpak frauderisico's' in de controleverklaring

Geachte heer, mevrouw,

Wij maken graag gebruik van de door u geboden gelegenheid om te reageren op het consultatiedocument Handreiking Rapporteren in de sectie 'Controleaanpak frauderisico's' in de controleverklaring. Wij hebben de door u geformuleerde consultatievragen als basis voor onze reactie gehanteerd.

KPMG staat positief tegenover grotere transparantie in onze communicatie ten aanzien van onderwerpen die maatschappelijk van belang worden geacht, zoals fraude.

Vraag 1. Is de (verkorte) toelichting van Standaard 240 als achtergrondinformatie voor u voldoende (hoofdstuk 4)?

Wij zijn van mening dat hoofdstuk 4 voldoende informatie geeft over de achtergrond van standaard 240 en geven het volgende in overweging: standaard 240 gaat uit van het inschatten van een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarbij speelt de gehanteerde materialiteit een rol. Bij een aanwijzing van fraude dient naar onze mening, ter bepaling van de aanvullende te verrichten werkzaamheden (door cliënt en/of accountant), in eerste instantie te worden geabstraheerd van een te hanteren materialiteit, mede ter bepaling van de totale omvang van de fraude. Na afronding van die aanvullende werkzaamheden kan de accountant op basis van de gehanteerde materialiteit de fraude evalueren. Het is naar onze mening aanbevelingswaardig hier aandacht aan te besteden.

Vraag 2. Zijn de verschillende scenario's (hoofdstuk 5) voldoende duidelijk en in de praktijk hanteerbaar?

Wij zijn van mening dat deze voldoende duidelijk en hanteerbaar zijn.

Vraag 3. Voorziet u problemen met het beginsel van vertrouwelijkheid (hoofdstuk 6)?

Ten aanzien van de transparantie over fraude in de jaarverslaggeving ziet KPMG een onderscheid in de transparantie over frauderisico's en transparantie over aanwijzingen en/of vermoedens van fraude. Alvorens daar een toelichting op te geven, maken wij de volgende algemene opmerking.

NBA

*Betreft: Reactie consultatiedocument Handreiking Rapporteren in de sectie 'Controleaanpak frauderisico's' in de controleverklaring
Amstelveen, 6 juni 2022*

De regelgeving omtrent de jaarverslaggeving kent geen duidelijke normen die ondernemingen verplichten over frauderisico's te rapporteren, bijvoorbeeld in het bestuursverslag. In het kader van het verbeteren van de informatievoorziening over deze onderwerpen vinden wij het versterken van de verantwoordelijkheden van alle schakels in 'de keten' van groot belang. Dit past ook bij de visie van KPMG ten aanzien van de invoering van de verklaring omtrent risicobeheersing (VOR): wij zien de invoering van de VOR als een kans om de kwaliteit van de corporate governance en de accountantscontrole verder te versterken.

De huidige ontwikkelingen lijken een scheefgroei te creëren tussen de verantwoordelijkheden en rapportering over fraude(risico's) door management en toezichhoudende organen in de financiële verslaggeving versus de accountant. Daarom bevelen wij ten eerste aan gesprekken hierover met de Raad voor de Jaarverslaggeving, de Monitoring Commissie Corporate Governance en/of wetgever te continueren dan wel te initiëren om deze scheefgroei tegen te gaan.

Voorts is het naar onze mening van belang in die normering een onderscheid te maken tussen frauderisico's in algemene zin en aanwijzingen/vermoedens van (materiële) fraudes.

Transparantie over frauderisico's zonder dat er sprake is van een aanwijzing en/of een vermoeden van fraude zal ons inziens niet snel leiden tot vraagstukken omtrent vertrouwelijkheid. Belangrijke frauderisico's zijn ook expliciet opgenomen in controlestandaard 240.

Als het gaat om de jaarrekening en de daaraan gerelateerde werkzaamheden van de accountant maakt de wetgever in het burgerlijk wetboek onderscheid in de transparantie vanuit de vennootschap naar het maatschappelijk verkeer en naar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). Daarnaast geeft de wetgever aan wie primair verantwoordelijk is voor het verstrekken van de informatie. Als het gaat over de AVA dan moeten het bestuur en de raad van commissarissen op grond van artikel 2:107 BW alle gevraagde inlichtingen verstrekken tenzij een zwaarwegend belang zich daartegen verzet.

De vertrouwelijkheid kan voor wat betreft presenteren tijdens de AVA met name een dilemma zijn bij aanwijzingen en vermoedens van materiële fraudes. Rondom een materiële fraude zal een verband met functies/personen sneller te leggen zijn. Dat neemt echter niet weg, dat bestuur en accountant ook binnen de huidige bepalingen rondom vertrouwelijkheid mogelijkheden hebben om breder over fraude te spreken tijdens de AVA. Wij onderschrijven de ambitie dat, waar het kan, zowel bestuur als accountant een zo groot mogelijke transparantie betrachten. Ook ondersteunen we onderzoek om te bezien of de huidige geheimhoudingsregels in deze verdere aanpassing behoeven.

De informatieplicht aan het brede publiek via onder andere de jaarverslaggeving gaat minder ver dan die aan de AVA, omdat in het geval van de jaarverslaggeving ook normeringen en standaarden bestaan. In het kader van de normering in de jaarverslaggeving dient naar onze mening een discussie gevoerd te worden of de jaarverslaggeving het middel zou moeten zijn om individuele materiële fraudes te communiceren. In de praktijk is het naar onze mening ook zo dat de gevolgen van de fraude in de regel op een adequate manier verwerkt zijn in de jaarrekening.

NBA

*Betreft: Reactie consultatiedocument Handreiking Rapporteren in de sectie 'Controleaanpak frauderisico's' in de controleverklaring
Amstelveen, 6 juni 2022*

Ten overvloede merken wij op dat elke (materiële) fraude unieke kenmerken heeft en een mogelijke toelichting daarop individueel geëvalueerd en cliënt specifiek gemaakt moet worden.

Vraag 4. Zijn de voorbeeldtekst behulpzaam – rekening houdend met het feit dat wij beogen te voorkomen dat boilerplate-teksten worden gebruikt – zodat iedere sectie Controle-aanpak frauderisico's cliënt- en opdracht specifiek wordt gemaakt?

De voorbeeldteksten zijn behulpzaam om op individuele basis de teksten cliënt- en opdracht specifiek te maken. Wij merken wel op dat controlewerkzaamheden om frauderisico's te mitigeren soms ook standaard en jaarlijks repeterend kunnen zijn.

Vraag 5. Zijn de stappenplannen (hoofdstuk 8) behulpzaam om te komen tot de sectie 'Controleaanpak frauderisico's'?

Wij hebben geen specifieke opmerkingen bij het gepresenteerde stappenplan.

Vraag 6. Heeft u nog andere adviezen voor ons met betrekking tot de Handreiking?

Nee.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Met vriendelijke groet,
KPMG Accountants N.V.

Mark Vaessen
Partner, Head of Department for Professional Practice